

Dansk Friluftsliv

Medlemsblad for Dansk Forum for

Natur- og Friluftsliv

Nr. 45 • Marts 2001

DANSK FORUM FOR NYT FRA BESTYRELSEN

NATUR- OG FRILUFTSLIV

Ved Johnnie Bøtke Laursen

Formand:

Johnnie Bøtke Laursen
Vinkelvej 28
8800 Viborg
tlf. 86 67 65 64
jblaursen@mail.tele.dk

Kasserer:

Erik Jegsen
Th. Bangsvej 15, Flemløse
5620 Glamsbjerg
tlf. 64 72 26 73

Sekretær:

Terkel Berg-Sørensen
Søtoften 1, Virklund
8600 Silkeborg
tlf. 86 83 61 40
bentebs@mail.tele.dk

Friluftsbogklubben:

Carsten Damsgaard
Skovgade 23M
7300 Jelling
tlf. 75 87 11 34
cdamsgaard@hotmail.com

Redaktør:

Thorben Lundø
Snerlevej 74, 2. tv.
6000 Kolding
75 52 63 53 / 24 42 17 76
naturvejleder@kfumscout.dk

Søren Willeberg
Faaborgvej 9
5620 Glamsbjerg
tlf. 64 72 28 33

Typografisk tilrettelægning:

Carsten Adamsen
Grønholtparken 151
6000 Kolding
carsten@adamsen.dk

ISSN 0909 - 0614

En del af indholdet fra vores sidste bestyrelsesmøde er omtalt i årsberetningen i form af økonomi, medlemstal og debat om fremtiden.

Thorben Lundø, Dansk Friluftslivs redaktør, har fået job som naturvejleder på Houens Odde.

Tillykke med det! Ny e-mail er: naturvejleder@kfumscout.dk

DFNFs udvalg for brug af informationsteknologi har skiftet medlem. Den gamle formand er gledet ud og ind er kommet Carsten Damsgaard. Dermed er det bestyrelsens to unge løver, Carsten og Søren, der skal forsøge at føre DFNF ind i den nye fagre verden.

De to har udfordret sig selv og proklameret at der inden årsmødet vil være en tilgængelig web-side. Søren har påtaget sig rollen som web-master. Vi har købt domænenavnet »danskfriluftsliv.dk«.

Enkelte menige medlemmer har tilbudt deres hjælp og vi håber stadig at vi må gøre brug af det, hvis det bliver nødvendigt.

Vi vedtog at prøve at gøre vore amtsrepræsentanter i Friluftsrådet specielt opmærksomme på at årsmøde og seminar i Silkeborg har stor relevans for dette arbejde. Mød op !

Dansk Friluftsliv udgives af Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv og udkommer 4 gange årligt:

Nr. 46 Juni	deadline 1/5
Nr. 47 September	deadline 15/8
Nr. 48 December	deadline 1/11
Nr. 49 Marts 2002	deadline 1/2

Annoncering koster:

helside	kr. 1.000,- ekskl. moms
halv side	kr. 650,- ekskl. moms
kvart side	kr. 400,- ekskl. moms

15% rabat ved indrykning for en hel sæson, 4 numre.

DFNF's ÅRSBERETNING

Af Johnnie Bøtke Laursen

Efter at Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv i januar måned fyldte 14 år, skal den første årsberetning i det nye årtusinde skrives.

Jeg har valgt at lade årsberetningen falde sammen med en beskrivelse af nogle af de tanker vi i bestyrelsen gør os med hensyn til fremtiden.

Efter at vi et par år har måttet træde lidt vande, har det sidste års tid været præget af stigende aktivitet. Dog med den fornemmelse af at vi i bestyrelsen ikke helt ved om vi arbejder alene og uden opbakning eller der blot ties og samtykkes.

Vi har ofte i bestyrelsen været i tvivl om hvorvidt vi er blevet degraderet til et serviceorgan for et blad og en bogklub (om end to fremragende af slagsen). Vi har savnet mere aktivitet fra medlemmer - artikler og debat til bladet, fremmøde som amtsrepræsentanter i Friluftsrådet, fremmøde til årsmøde og seminar ikke mindst.

Dermed ikke være sagt at det ikke er vigtigt at holde blad og bogklub i gang, men hvis DNFN skal være et levende forum, kræves det af medlemmerne at de ind imellem giver deres besyv

med. Om ikke andet så for at sige at man er tilfreds og ikke har behov for mere end blad og bogklub.

HVOR ER VI I DNFN PÅ VEJ HEN ?

Vi står lige nu i bestyrelsen med to modstridende følelser. Jeg har valgt at prøve at udtrykke både vores tvivl og vores optimisme i det følgende.

Den tvivlende følelse bunder i en fornemmelse af at DNFN kan have udspillet sin rolle.

Som jeg i oktoberbladet beskrev (se dette for en uddybelse) har DNFN på sin vis sejret sig ihjel. Fra at være det eneste forum for friluftslivsdebat i Danmark og fra at være udgangspunktet for starten af mange tiltag i friluftslivet, er DNFNs placering mindre central. Der bliver brugt mange kræfter på at arbejde i friluftslivet og for friluftslivet af medlemmer og tidligere medlemmer, men oftest i andre sammenhænge.

I perioder i de sidste år, tror jeg nok at kunne sige, at hvis det ikke havde været for Torkels kæmpearbejde som sekre-

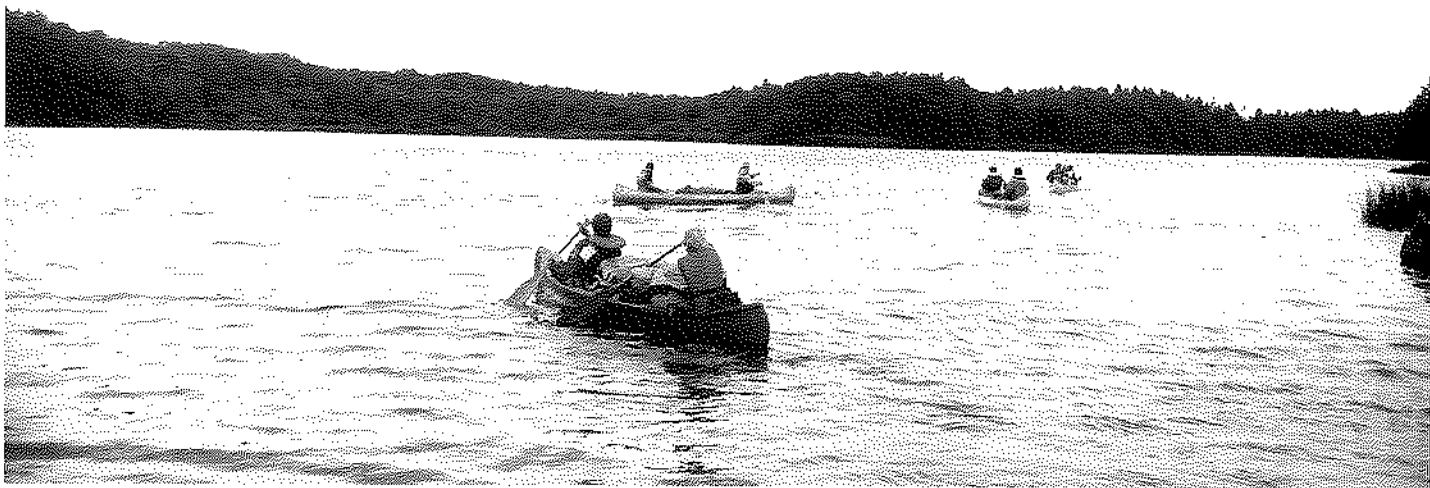
tær og Eriks som kasserer/formand ville DNFN være afgået ved døden. Det er jo just ikke kampvalg der har præget årsmøderne i de seneste år. Kære medlemmer, hvor er I henne og hvad vil I med DNFN ?

Det tæller også til den negative side, at der de seneste år har været meget lidt aktivitet på nordisk plan. Vore nordiske broderorganisationer og dermed også Nordisk Forum kører på meget lavt blus, så det er ikke herfra energi og inspiration skal komme.

Selv om ovenstående har en negativ klang, er det jo på sin vis positivt. Friluftslivet blomstrer, også selv om det nogen gange er ved at forsvinde i brugen af ord som "adventure" eller "overlevelseskurser". Massevis af mennesker med holdning og engagement udøver, organiserer og vejleder i et bæredygtigt og godt friluftsliv.

Den optimistiske følelse tager udgangspunkt i følgende vurdering af situationen lige nu.

Bladet er i rimelig fast gænge. Dansk Friluftsliv har masser af stof at bringe (blot vil vi gerne have mere debat og mere skre-

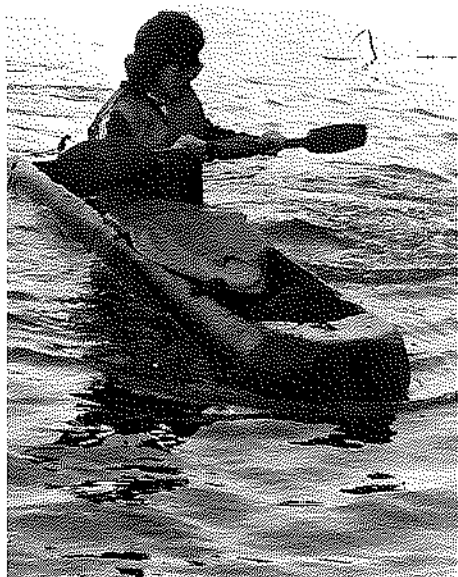

vet af medlemmerne selv) og har et flot udseende. Det er stadig det eneste ikke kulørte magasin, som giver mulighed for information og debat imellem de mange forskellige skoler, organisationer og enkeltpersoner som arbejder med eller udøver friluftsliv.

Bogklubben er et stort aktiv. Mange får mulighed for at få kendskab til den efterhånden mangesidede friluftslivslitteratur og til overkommelige priser gennem klubben.

Informationsteknologien trænger sig på. Mange friluftsfolk bruger den i dagligdagen, men vi tror på at den også kan bruges som kommunikationsform mellem medlemmer og bestyrelse, mellem medlemmer indbyrdes og som et supplement til bladet. Fremover vil der sikkert dukke nye muligheder op. Hvor vi i DNFN kan bruge den til noget fornuftigt vil vi gøre det. Vi har nedsat et udvalg, som håber at have en hjemmeside klar til præsentation på årsmødet.

Hvad økonomien angår er regnskab og budget bragt andet-

steds, så her skal blot nævnes at vi i de seneste år har kørt med et medlemstal på over 200. Sidste år var det 218, hvoraf 45 er institutioner.

Efter i en årrække frivilligt at have sænket vores tilskud fra Friluftsrådet til 16.000 kr., vil vi næste år søge om 25.000 kr. for at dække udgifterne til Dansk Friluftsliv og diverse aktiviteter.

I oktobernummeret af Dansk Friluftsliv kiggede jeg fremad og prøvede at se DNFNs rolle i det danske friluftslivslandskab fremover. Jeg udpegede to hovedområder, nemlig problemstillingen om adgangen til naturen som det ene og arbejdet med de øgede krav til uddannelse af dygtige vejledere som det andet (for uddybning, se artiklen).

Her ser jeg et arbejde hvor vi kan være udfarende og spille en vigtig rolle, fordi vi er uafhængige af organisationer og særinteresser. Dette giver os netop muligheden for at samle og præge debat og udvikling, hvis vi er nok der kan, vil og tør!

Netop på de ovenstående to områder har vi valgt at være udfarende her i vinterens løb og det udmønter sig rent praktisk i to seminarer i april.

Seminarer i Silkeborg vil behandle adgangen til naturen med flere oplægsholdere udefra. Her vil det være yderst relevant for alle vore medlemmer at være med, men ikke mindst for amtsrepræsentanterne i Friluftsrådets arbejde. Vi vil prøve, i forbindelse med årsmødet, at få en debat om hvad vi i DNFN vil med adgangsdebatten.

Havkajakseminaret i Viborg, som DNFN står som arrangør af, har til formål at prøve at koordinere samarbejde omkring udøvelse, uddannelse og sikkerhed, mellem de skoler, institutioner og organisationer, som i forbindelse med deres aktiviteter bruger havkajak. Seminaret er lukket, forstået på den måde at de deltagende skoler, institutioner og organisationer selv udpeger et antal deltagere. Forhåbentlig kommer der ud af seminaret et konkret samarbejde omkring uddannelse og gerne

med en oprettelse af et havkajak-samråd. Rådet kan så få til opgave at koordinere samarbejde omkring uddannelse, sikkerhed og måske et årligt åbent havkajakseminar med workshops osv.

Hvis det på havkajakområdet lykkes for DNFN at virke som et forum for debat og samarbejde omkring uddannelse og sikkerhed, vil vi gerne fremover tage lignende initiativer på andre områder. Derigennem kan vi måske være med til at fremme kvalitet, uddannelse og sikkerhed. Målet er stadig tur efter evne og at mennesker selv tager ansvar for deres liv i og brug af naturen. Men det betyder ikke at vi ikke skal snakke om hvad tur efter evne er og hvor det vil være formålstjenligt at kombinere begrebet med bredt anerkendte sikkerhedsrutiner og uddannelser.

Som det kan ses af ovenstående er der mange positive tiltag i gang nu, så den nærmeste fremtid vil give os et bud på om DNFN har udspillet sin rolle eller om vi er på rette vej.

I håbet om at vi ses til årsmøde og seminar i Silkeborg eller at vi hører fra jer i Dansk Friluftsliv vil jeg gerne ønske jer gode naturoplevelser og god kamp i og for friluftslivet fremover.

www.salg.dk

i naturen har du brug for det bedste gear

Få 20% rabat og masser af gode råd i landets største friluftslager

Friluftslageret tilbyder udstyr og viden til livet i det fri. Når du begiver dig på eventyr i det åbne landskab, er det nemlig både det rigtige gear, som kan holde til strabadserne, og de rigtige råd hjemmefra, der gør turen til en succes. Derfor skal du bruge erfarne friluftsentusiaster til at rådgive dig, inden du tager afsted.

Friluftslageret giver 20% rabat på alle varer til medlemmer af Dansk Friluftsliv. Både når du henvender dig i butikken, og når du vælger at se på varerne i ro og fred hjemme foran computeren. Ring i dag på telefon 64 72 35 32 eller besøg os på nettet, hvor du kan møde andre friluftssinteresserede:
<http://www.friluftslageret.dk>

salg@friluftslageret.dk

(telefon 63123737

www.friluftslageret.dk

>> fax 63123736/
Læssøegade 12
5000 Odense C

friluftslageret

stop whining.
Go get your gear.

åbningstider i butikken: man-tor 10.00-17.30 fre 10.00-19.00 lør 10.00-14.00 Web: altid åben

Forbehold Priserne i kataloget er gældende fra 1/6-2000. Alle priser er inkl. 25 % moms. Forbehold for sortiment- og prisændringer samt trykkefejl. **Returret** Fuld returret på alle varer som returneres ubrugt og ubeskadiget i original emballage inden 8 dage. Kvittering skal forevises. **Bemærk:** Ingen returret på varer, der specielt fremstilles eller hjemskaffet. Udsalgs- og tilbudsvare lagres ikke retur. **Salg via web og postordre** Post- og telefonordre leveres overalt med tillæg af porto. **Prisgaranti** Hvis Friluftslageret ned sætter prisen på en vare inden for 2 måneder efter dit køb af samme vare, udbetaler vi prisdifferencen. Varen skal være i samme farve og størrelse. Kvittering skal forevises. **Rabat** Friluftslageret yder 10 % rabat på hele beløbet, blot det overstiger kr. 5.000. Rabatkøb skal foretages i én ekspedition. Der ydes ikke rabat på indkøb af udsalgs- og tilbudsvare. **Grupperabat** Ved gruppeindkøb kan det være en fordel at aftale et besøg uden for vores normale åbningstid.

GUDERNES HEST OG FRILUFTSLIV

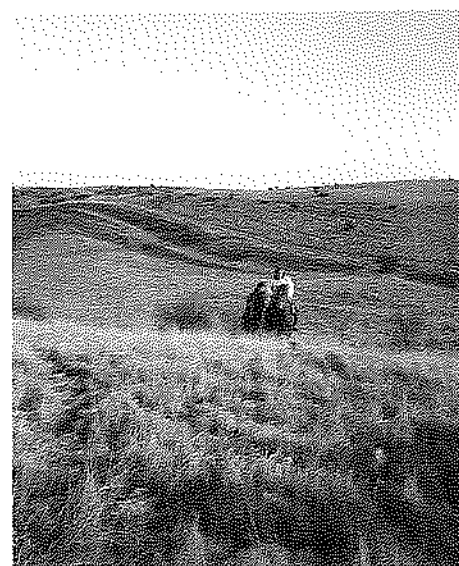
Af Henning Sørensen

Det ville være en svær overdri-
velse, hvis jeg brystede mig af at
vide så meget mere om islands-
heste end så mange andre. Der-
imod ville det ligge sandheden
nærmere at bemærke, at jeg er
optaget af at bruge islandshe-
ste. - Så, lagt under stærkt pres
forsøger jeg at berette til Dansk
Friluftslivs læsere om mine be-
tragtninger - og de muligheder
som jeg ser ved islandshesten,
som kan berige samspillet mel-
lem mennesker der lever et fri-
luftsliv.

For mig er friluftsliv bl.a. en
måde at være sammen på. Så
kan man have større eller min-
dre interesse for at stå på ski,
ro kajak, padle i kano køre på
cykel osv., det er blot forskel-
lige veje til at dyrke friluftsliv
sammen med andre mennesker.
Når jeg også sætter pris på at
kunne dele fritid og dyrke fri-
luftsliv med min hustru, Kir-
sten, var det islandshesten, som
skulle være muligheden for at
komme på tur. Tidligere for-
bandt jeg blot heste med noget
der var bedst med smørstegte
perleløg og brasede kartofler. I
dag har jeg et mere nuanceret
syn på brug af heste. - Kirsten
var som efterskolelærer så pri-
vilegeret i 1998, at få orlov for
bl.a. at undersøge, hvordan is-

landsheste kan bruges i efter-
skolesammenhæng, og som en
del af friluftsliv. Hun var på Is-
land i flere måneder, og kom
hjem med megen inspiration.
Og inden længe var hun ejer af
-, opdrætter af - og faldet for is-
landsheste.

Fortællingerne lever i hesten.
Og netop i samvær med men-
nesker, og især under friluftsliv,
lever de gode fortællinger, og
her er mulighederne mange. He-
sten er af gudeæt og beretnin-
gerne er mange og spændende.
I mange folkeslags gudetro fin-
der vi omtale af hesten. Berømt
er den vingede Pegasus fra den
græske mytologi. Og Sleipner -
Odins ottebenede hest - er fra
den nordiske mytologi. Sleipner
var afkom af Loke, som måtte
lide den tort at ty til at foran-
dre sig til et feminint væsen, en
hoppe, for at kunne redde si-
tuationen (det er jo i grunden
oplevet senere, at det netop er
det kvindelige, som kan bringe
orden i kaos). Hingsten er Sva-
dilfare, en bygmesters hjælper.
- Der er mange andre heste
i den nordiske mytologi. Odins
søn, Heimdal med de skarpe
sanser, gudernes vogter, der
kan høre græsset gro og ulden
vokse på fårene, havde en hest
ved navn Gulltoppur. Gudinden

Gná, der er datter af Odins
kone Frigg, havde en hest, der
hed Høfvarpnir (Hovkasteren),
der kunne flyve gennem luften
og over vandene. - Og således
kunne artiklen males ud med
gode, spændende og tankevæk-
kende fortællinger, både fra den
mytologiske verden og fra den
barske virkelighed. For nylig
talte jeg mig varm i samvær
med en bekendt fra Island. Han
kunne berette om, hvordan tre
heste og en del postsække havde
reddet livet for en pige, der blev
overrasket af snestorm. Hun lå
ude i 2 døgn kort før juletid
og reddede sig blot fordi hun
kunne hente varmen fra he-
stene.

Samværet lever i hesten. Under
klargøring og forberedelse inden
tur gives der mulighed for en
nødvendig fortrolighed med dy-
rene. De skal hentes fra mar-
ken, børstes i saddellejet, have
set efter evt. løse sko eller sten,
som har sat sig fast i skoene
inden de sadles op. Har alle i
gruppen hver sin hest, er det
naturligvis optimalt. Ellers kan
én eller flere heste tages med
på tur som pakheste. Da vil
det være oplagt at fællesudstyr
bæres af pakheste. For mange
gøres turen "kortere og mere
spændende" når der skal en
hest med. - På tværs af alder
er turen på islandsheste en fin

måde at være sammen på. Selv nyder jeg stor glæde og har udbytte i samvær med såvel småbørn på hest som med ældre mennesker. Jeg har fremstillet en "tandemsaddel", således at både et barn og jeg kan sidde på samme hest med fødderne i hver sit hold stighbøjler og have hver sin tøjle. Min tøjle går til hesten, idet jeg styrer, og barnets tøjle går til sadlen. Jeg har svært ved at komme i tanke om en meget bedre måde at opleve natur med børn på. Hesten opleves ikke som et farligt dyr af skovens andre byttedyr, så vi kan komme ganske tæt på hjort, hare, ræv osv.. Her gives nogle fantastiske oplevelser og samtaleemner. Og jeg har svært ved at komme på en bedre måde at indlede en samtale om livets store spørgsmål - og vor forundring på. "Hvorfor er en solsort en solsort og ikke en fiskehejre?" - tag den! Eller "Hvem laver lygtepæle og vandløb?" Og pludselig afbrydes vor filosofiske snak af ".....mere galop, Henning". Herligt.

Vor unge alder til trods får vi

lov at deltage i ridning for pensionister på Mols og Helgenæs. Deres alder spænder fra 75 år til 85 år, så Kirsten og jeg bringer gennemsnitsalderen væsentligt ned. Selv om kroppen er blevet gammel, og benene stive, er begejstringen for at komme på tur med andre ikke forsvundet, tværtimod. Således tager denne gruppe af "gamle unge" ofte på tur. Den har desuden et godt fællesskab om at ordne hegn, bjærge hø, give ormekur til hestene, smøre seletøj osv. Ud over en fællesinteresse for islandsheste er man også fælles om interesse for god whisky, helst malt. Derfor bliver kaffen efter tur eller arbejde et ikke uvæsentligt højdepunkt.

Finder man "det kreative håndværksrum" væsentligt, er der utallige muligheder for at skabe det, når man arbejder med heste. Der skal ordnes - eller laves nyt seletøj. Man kan sy saddeltaske, skind - og anden beklædning osv.

I efteråret -99 fik vi besøg fra Island. Et par fra den hestegård i Nordisland, som Kirsten arbej-

dede på kom til Danmark. Gode dage sammen endte med, at vi blev inviteret til gården Fagrenes ved Skagafjörður. Vi skulle komme i september for at være med til fåresamling den ene weekend, og til hestesamling den næste weekend. Og sådan blev det.

Hvad jeg ikke vidste inden, erfarede jeg under begge samlinger: islandshesten er et utroligt udholdende og sejt dyr. Vi sad i sadlen ca. 8 timer om dagen. Hestene bar os den rette vej højt til fjelds. Undervejs drev vi får, og siden heste foran os. Hele områdets heste- og fårebønder med familie og venner arbejdede på at få samling på dyrene efter sommergræsningen. Efter et gammelt, velafprøvet og sindrigt system drev vi dyr sammen, ventede bestemte steder på at andre kom drivende med deres flokke, og efterhånden som dagen skred frem, var vi flere og flere ryttere og dyreflokkene blev større og større. Her var man en del af en ægte folkefest. Fest, fordi dyrene nu blev bjærget for vinteren, og fest,

fordi man var sammen med sine naboer og venner om det man bygger sin eksistens på, fåre- og hestehold. Da de mange mindre flokke blev samlet til én stor kunne sorteringen starte. De mange hundrede dyr blev i mindre flokke lukket ind i "retten", et cirkelformet område. Øremærket fortalte hvem ejeren var, og han kunne bringe sit dyr ind i et aflukke, som stødte op til retten. Der gik mange timer med sorteringen. Der blev handlet, drukket kaffe, fortalt historier og grinet. De sidste dyr, som ingen øremærker havde blev solgt for højeste bud under almindelig moro og festlighed. Herefter tog hver bonde af sted med sin flok af får eller heste. Da vi fra Fagrenes skulle af sted var det næsten mørkt. 17 km havde vi foran os. Vi var i alt 6 ryttere, så det var ren fornøjelse. Hjemme på gården blev dyrene lukket i fold, hestene sadlet af og lunderne, som havde kogt i timer blev fortæret med en enkelt kartoffel eller to til hver.

På Island er historien en levende del af hverdagen, midt i

al den ny teknologi. Sagaerne er familiernes historie, og langt de fleste kender til sagaerne. Da Island blev bebygget i det niende århundrede, bragte nybyggerne heste med fra Vestnorge og De britiske Øer. Hestene var af stor betydning, både i krig og til arbejdsbrug. I mindst 800 år er der ikke blevet importeret heste til Island. Så nutidens islandske hest er ikke blot af samme race som vikingetidens heste, men nedstammer sandsynligvis direkte fra de samme heste.

I Danmark har vi ikke de samme rettigheder, og vidder for den sags skyld, som på Island. Dog er der ikke grund til fortvivlelse. Vi har mange fine og spændende steder, hvor det kan lade sig gøre at lave gode ture på islandsheste. Naturbeskyttelsesloven handler om vore muligheder og rettigheder. I øjeblikket arbejder et naturudvalg under DI (Dansk Islandshesteforening) sammen med Friluftsrådet på at skabe nye rammer og forslag til regler. Derfor er det vigtigt at holde sig orienteret om, hvad loven siger og giver mulighed for og hvilket resultat DGIs na-

turudvalg kan nå. Virkeligheden viser, at det er bedre at få lov end at have ret. Det gælder uanset om vi rider, sejler, vandrer eller i øvrigt bevæger os ud i det danske landskab. Jeg kan ikke huske at have fået et - nej! - når jeg har henvendt mig pænt og ordentligt til en mark eller skovejrer og spurgt om lov til færdsel, tværtimod er jeg ofte blevet budt på kaffe og en interessant "snak".

Slutteligt vil jeg gerne bemærke, at jeg slet ikke har behandlet emnet "pasning af - og omgang med heste". Det er der skrevet flere udmærkede bøger om, som jeg gerne henviser til. Derimod vil jeg gerne understrege, at det naturligvis kræver meget tid og kendskab, for at have heste i sin varetægt. Således tager det også lang tid at lære både rytter og heste de mange gangarter og almindelige rideregler. Hvis man synes det er for besværligt, er det måske bedre at tage sin knallert eller cykel.

God fornøjelse og god tur, hvis nogen ønsker at prøve.

ADGANGEN TIL DEN DANSKE NATUR

af Erik Mygind

I tilknytning til den nylig afholdte konference på Kolle Kolle 13. juni 2000 om offentlighedens adgang til naturen i Danmark fremlægges et forslag til forbedring af adgangsforholdene for "de bløde" brugere. Kendetegnende for konferencen var den svage repræsentation af brugere fra undervisningssektoren og af samme grund fik denne målgruppe kun yderst beskeden indflydelse på debatten om adgang til dansk natur. Nærværende forslag skal derfor ses som et indlæg i denne debat og en opsummering af undertegnede indtryk og erfaringer med undervisere, studerende og kursister, der benytter naturen i en pædagogisk sammenhæng og som gennem de seneste 15 år har deltaget i friluftskurser på Institut for Idræt i København (fx universitet, seminarier, efterskoler, højskoler, gymnasieskole, folkeskole, pædagogseminarier, institutionsverdenen, m.fl.). Hvorvidt de nævnte synspunkter generelt er dækkende for brugere, der benytter friluftslivet i en pædagogisk sammenhæng, må den fortsatte debat afgøre.

Udviklingen går i retning af, at et stigende antal uddannelsesinstitutioner i Danmark ønsker at bruge naturen både som mål og middel i forskellige læreprocesser. Et stigende antal ønsker at tilbringe én til flere dage i naturen, hvilket adskiller sig fra befolkningens generelle behov for naturoplevelser. Giver de nuværende regler og adgangsforhold plads til en sådan udvikling? Hvilken indflydelse får denne udvikling på belastningen af naturområderne, som benyttes?

Nærværende forslag kan opfattes som en støtte til den allerede eksisterende 'gule pæls politik', som blev lanceret af Friluftsrådet, De Frie Fugle, m.fl.

for år tilbage. Ordningen giver mindre grupper ret til at overnatte i telt eller bivouak i et område, hvor pælen er placeret. For at sprede trykket på bestemte naturområder foreslås et langt mere fintmasket net af denne type pladser oprettet over hele landet, naturligvis tilpasset lokale behov. Endvidere vil der være behov for et større antal pladser med vand og toiletfaciliteter, hvor grupper på 20-30 kan overnatte (klassestørrelse).

De primitive naturpladser med "Den gule pæl" har været en succes i de offentlige skove, hvor den har været anvendt i mere end 10 år. Publikum har passeret på naturen og taget affaldet med sig. Ordningen lægger op til at tage ansvar for sin færden. Ordningen er meget billig at anlægge og vedligeholde. Som et alternativ til diskussionen om fri fladefærdsel i private skove, kan etablering af et større antal primitive pladser placeret i private skove måske lettere accepteres af private skovejere. Her kan pladser etableres på et afgrænset område, udpeget af skovejeren under hensyntagen til miljø, dyr, fauna, jagt, mv. Brugere må naturligvis sætte sig ind i de til enhver tid gæl-

dende regler for færdsel i de pågældende skove, hvilket jo er en grundlæggende forudsætning for at projektet lykkes. Skovejerne får et styringsredskab, der kan bruges til at kanalisere færdselen i skoven og brugerne flere adgangsmuligheder og naturoplevelser. I stedet for forbud og restriktioner åbnes der mere for en udvikling der vægter information, undervisning, adfærdssændringer gennem egenoplevelse og naturforståelse. Erstatning for eventuel opstået skade på privat ejendom er allerede en mulighed for private skovejere, der således ikke belastes økonomisk ved den øgede færdsel. Dette er selvfølgelig et rimeligt krav, når private skovejere stiller naturen til rådighed for publikum.

Et særlig underprioriteret område for etablering af primitive naturpladser er vores kystområder. Med skyldig hensyntagen til områdets følsomhed for forstyrrelser vil en række primitive naturpladser langs kysterne kunne være med til at mindske trykket på skov, sø og å. Et udbygget netværk af 'gule pæle' langs kysterne kunne løse organiserede som uorganiserede behov for lovligt at kunne slå

lejr med telt og bivuak på et lille eng- eller skovstykke grænsende op til stranden. En videreførelse og udvidelse af projektet "Kystnære teltpladser i Vestsjællands Amt" kunne være et eksempel på, hvorledes et sådant initiativ kunne iværksættes i større skala.

Fordelen ved et udbygget netværk af primitive pladser er flerfoldig. Aktiviteterne kan (fortsat) styres og særlig følsomme områder kan friholdes for væsentlig menneskelig aktivitet. Et af de væsentligste argumenter er imidlertid, at aktiviteterne spredes i højere grad end i dag og dermed mindsker det samlede tryk på eksisterende naturområder. En udvidelse af "den gule pæls politik" bør fortsat ske i tæt samarbejde mellem amt, kommune og lokale brugere.

Pladserne bør kun kunne benyttes af gruppestørrelser på op til max. 10 personer uden ansøgning og placeres, hvor motoriseret kørsel ikke kan nå frem. Pladserne skal som hovedregel kun kunne nås ved at vandre, cykle, ride (hvor dette kan indpasses hensigtsmæssigt) eller ved brug af kano, kajak, ro- og

sejlbåde. Kun "den gule pæl" markerer stedet - derudover findes ingen andre faciliteter (eventuelt etablering af en bålplads for at mindske brandfare). Ønsket om at slå sig ned i relativt "upåvirket natur", nyde stilheden og samværet kombineret med faglige tiltag kan på denne måde opfyldes for såvel organiserede som uorganiserede grupper. Hvor tæt pladserne skal ligge vil være et evigt diskussionspunkt, men med 3-5 km imellem hver plads vil grupper uden problemer kunne nå frem til en anden til lands eller vands, hvis pladsen allerede er optaget. Opholdet bør være et døgn på denne type pladser.

Da der som nævnt ikke er de store udgifter forbundet med etablering og vedligehold af primitive naturpladser, er det primært et politisk spørgsmål om ideen forekommer bæredygtig. Administrativt bør ordningen være let at håndtere, idet brug af de små primitive pladser (gul pæl) ikke kræver en ansøgning - ifølge dette forslag. Er en plads optaget, vil der ikke være langt til næste primitive naturplads. Skulle nogle pladser i mindre grad blive brugt, går naturen

blot sin gang. Ordningen er fleksibel, da 'den gule pæl' i bogstavelig forstand kan flyttes, hvis forholdene kræver dette af forskellige årsager. Men muligheden for at bo i telt eller bivuak lovligt er et meget væsentligt ønske i institutions- og underviserverdenen. I dag er det kun tilladt at tage korterevarende ophold på vore strande. For de "bløde" brugere af udelivet vil naturoplevelsen kunne øges væsentligt, hvis det blev tilladt at overnatte et døgn på vore strande i bivuak eller telt.

Sammenfattende er det vigtigt at pointere, at etablering af naturpladser overvejende bør ske gennem et lokalt engagement. Uorganiserede, skoler, institutioner, mv., bør imidlertid kunne hente information et sted, hvor en samlet oversigt fortæller, hvor større og mindre naturpladser kan findes, hvilke regler der gælder, osv. Kort sagt bør der ske en forenkling og samling af eksisterende information om alle typer naturpladser (fx inddelt efter landsdele) gennem udvidelse af bogen "Overnatning i det fri" - teltpladser og naturlejrpladser 2000-2001.

FORSLAG TIL FORSKELLIGE OVERNATNINGSMULIGHEDER

I DANSK NATUR

KATEGORI	BRUGERE	KOMMENTARER
Campingpladser	Gode adgangsforhold med bil. Stort publikum. Faciliteter af enhver art.	Turisme: Primært mål for udenlandske turister. Benyttes måske en gang imellem af skoler og institutioner.
Naturpladser til store grupper med adgang til vand, toilet, renovation	Tilladelse og gode adgangsforhold med bil, trailer, rullestol, mv. Ganske stort publikum og særlige hensyn til f. eks. handicappede. Læskjul + etableret bålplads opstillet.	Sekundært mål for udenlandske turister, men meget brugbart for idrætsarrangementer, større grupper i undervisningssektoren, private erhvervsgrupper, mv. Stadig et behov for udvikling af denne type pladser. Faste driftsudgifter. Besøgende ofte mellem 20-100. Der søges fortsat om tilladelse på denne type pladser. Målgrupper: Især sportsgrupper, institutions- og undervisningssektoren, private firmaer, mv.
Naturpladser til små grupper markeret med en gul pæl.	Telt, bivuak eller lignende må bruges som i forbindelse med overnatning. Varighed: 1 døgn. Ingen faciliteter generelt. Af sikkerhedsmæssige grunde anbefales etablering af bålsted på de fleste pladser. Adgang til plads generelt via små stier, dvs. vandrede, cyklende eller med båd. Affald bringes med efter ophold. Generelt kan der graves toilet, men på mere benyttede pladser kan der overvejes om toiletter skal opstilles.	Ønsket er en markant udvidelse af "den gule pæls politik" med teltningstilladelse i en radius af f. eks. 100 m omkring pælen. Områdets størrelse, hvor der må tages ophold 1 døgn, må træffes lokalt. Denne enkle mulighed for overnatninger vil have en meget stor værdi for familien og ikke mindre for hele undervisningssektoren. Stiller større krav til ansvarlighed og i pædagogisk øjemed meget velegnet til formidling af det "stille" friluftsliv. Derfor gruppestørrelser på mindre end 10. Klasser må derfor dele sig i 2-3 grupper eller benytte større naturpladser, hvor der søges tilladelse til ophold. Relativt lavt udgiftsniveau. Etablering af pæl og evt. bålsted/ muldtoilet samt periodevis tilsyn med pladserne. Kommunal opgave. Ingen ansøgninger om tilladelse til overnatning. Er pladsen optaget må gruppen som hovedregel bevæge sig til nærmeste naturplads.

Forslaget om kun at tillade små gruppestørrelser på de primitive naturpladser åbner for en anderledes pædagogisk tænkning i forbindelse med færdene i naturen, hvor døgnrytmen giver en mere dybtgående indlevelse og erfaring med natur- og kulturlandskabet, som i sidste ende forventes at skabe en større ansvarlighed for vores natur- og miljø. For skoleklasser og institutioner kan besøg på større naturpladser med vand- og toiletfaciliteter imidlertid fortsat være den bedste start på naturoplevelser og give inspiration til ture igennem kultur- og kulturlandskabet i mindre grupper - med de naturoplevelser de primitive naturpladser kan give. Der er fortsat et meget stort behov for naturpladser til store grupper.

FORSLAG TIL REGELÆNDRINGER

EKSISTERENDE

JUNI 2000

Ved 'kortvarigt' ophold i §§ 22 stk. 1. forstås i praksis almindeligvis et ophold, der ikke varer længere end en dag. Det kortvarige ophold må godt finde sted i nattetimerne. Det er ikke tilladt at opstille telt, o.lign., jf. bekendtgørelsen §28.

Samme betingelser opstilles for adgangen til offentlige og private skove, hvor en gul pæl opstilles

ÆNDRET TIL:

Der må tages ophold i op til 1 døgn på kyststrande. Overnatning må ske i telt eller bivuak i forbindelse med vandring, cykelture, ridning, kajak, kano og småbådssejls.

Gennemføres evt. som forsøgsordning i et udvalgt naturområde i Danmark i 3 år.

Der tillades ophold af 1 døgn varighed på primitive lejrpladser med gul pæl i offentlige og private skove.

Overnatning tillades i telt eller bivuak i forbindelse med vandring, cykel ridning, kajak, kano og småbådssejls.

Gennemføres evt. som forsøgsordning i 3 år i et udvalgt område af Danmark.

KOMMENTAR

Her er der kun tale om en relativt begrænset udvidelse af eksisterende adgangsforhold, som dog er af meget stor betydning for udviklingen for såvel organiserede som det uorganiserede friluftsliv.

Begræns forbud, men stil krav om information, undervisning, holdningsbearbejdning, indsigt og ansvarlighed hos brugergrupperne.

Uddannelsesopgave for friluftsføledere, naturvejledere, skovvæsenet, skole, seminarier og universiteter, mv.

Der søges fortsat om tilladelse for større grupper, mens grupper på mindre end 10 kan benytte de enkle naturpladser uden ansøgninger.

Ovennævnte forslag har gennem en årrække været diskuteret i uddannelsessektoren, hvor man i dag beskæftiger sig med friluftsskoler og friluftsliv, dvs. højskoler, efterskoler, universiteter, seminarier, gymnasier og folkeskoler. Samstemmende er der et ønske om forenkling af regler og bedre adgangsmuligheder for længerevarende ophold i naturen. Det er min opfattelse, at den store gruppe af brugere i institutions- og undervisningssektoren generelt støtter Friluftsrådets politik om

forbedrede adgangsforhold til 'de bløde brugere', herunder at undgå indførelse af brugerbetaling med de argumenter, der ligger bag denne beslutning. 'Det grønne islæt' er en væsentlig ny-skabelse, som blev indført for samtlige uddannelser i 1993 og evalueret i 1998. I dag er friluftsskoler og friluftsliv elementer i bekendtgørelserne i gymnasieskolen og direkte nævnt i folkeskolens læseplan for idræt. Friluftslinier kan vælges på bl.a. universiteter, (dag)højskoler, efterskoler og i stigende grad øn-

sker seminarierne at inddrage friluftsliv i uddannelsesbilledet. Fra politisk side er der positivt tilkendegivet, at specielt børn og unge skal sikres naturoplevelser og indsigt i naturforhold. Dette stiller naturligvis også krav om reelle muligheder for at efterleve denne vision og forhåbentlig kan yderligere kommentarer og ideer fra forskellige brugergrupper medvirke til at kvalificere et samlet konstruktivt udspil i debatten om adgangen til naturen og bringe den i pagt med tiden.

FRILUFTSBOGKLUBBEN

af Carsten Damsgaard

Årsregnskabet for friluftsbogklubben for sidste år er ved at være afsluttet. Det tegner til en omsætning på 24500 kr. og et overskud på lidt over 3000 kr. Så efter et par »magre« år er det dejligt at konstatere at der igen er gang i salget af bøger. Vi har denne gang valgt at tage to bøger »af plakaten« for at erstatte dem med to nye spændende bøger. For første gang i bogklubbens 6-årige historie har der været tilbudt en bog, der ikke er blevet solgt ét eneste eksemplar af.... derfor er bogen »Fjällsmultron...« taget af listen sammen med den svenske kurvebog »Korgar« I stedet for kan vi tilbyde en biografi/roman om Fridtjof Nansen samt en ny flot svensk håndværksbog. Det er stadig muligt at melde sig med gode interessante titler på bøger til bogklubben - gerne skønlitterære... Kontakt mig telefonisk eller via mail (se side 2 for numre og adresse).

STEN

Marksten, strandsten. Granit, gnejs og ledeblokke. Danmark er fuld af sten. Og mange er flotte.

Mange opfatter også sten som noget absolut uforanderligt - især eksempelvis granit. Flint kender vi jo til at slå i stykker. Men netop derfor rummer sten en spændende aktivitetsverden.

Med en stensav kan småsten skæres i skiver, og de smukkeste emner bliver resultatet - især efter omhyggelig polering. Med hammer og mejsel kan større sten blive skulpturelle - eller blive bærere af inskriptioner, f.eks. i runer. Og endelig kan flinten - alt efter flintens kvalitet - formes til utallige emner.

FRIDTJOF NANSEN - MENNESKET BAK

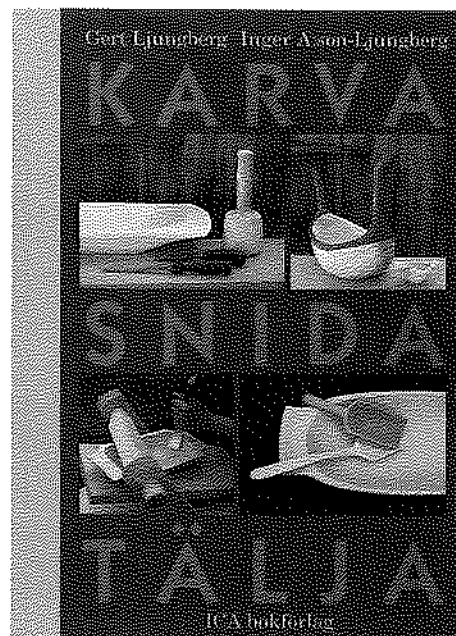
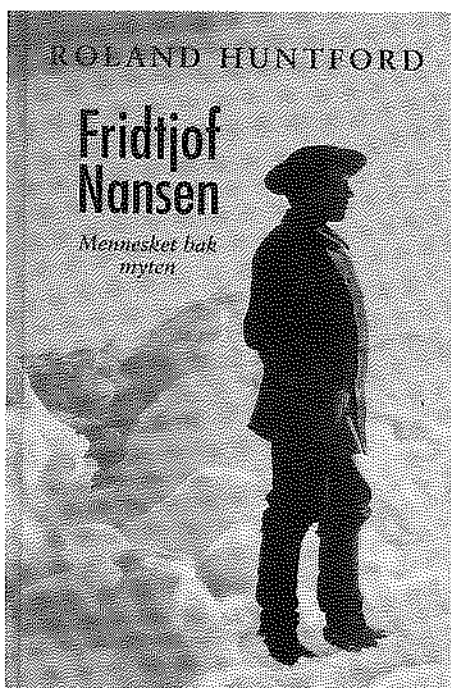
MYTEN

af Roland Huntford

Vi kan her tilbyde en ny og meget spændende bog omhandlende den norske polarforsker, eventyrer, professor, sportsmand, skipionér, opfinder, forfatter og nobelprisvinder Fridtjof Nansen. Bogen indeholder alt hvad der er værd at vide om mennesket Nansen. Journalisten og forfatteren Roland Huntford beskriver Nansens opvækst, familieforhold og udvikling på det personlige plan og har hans mange arktiske ekspeditioner som det centrale gennem hele bogen. Bogen er af forfatteren tænkt som tredje bind i en trilogi om moderne polarudforskning. De to første handler om henholdsvis Scott og Amundsen samt Shackleton.

Indbunden roman på 603 sider med mange s/h fotografier samt kortudsnit.

Pris kr. 210,00

KARVA - SNIDA - TÄLJA

af Ljungberg

Der er her tale om en meget flot og inspirerende svensk »snittebog« om at bearbejde og forme træ med skærende håndværktøj. Bogen indleder med lidt teori omkring relevante træsorter samt et kapitel om træsløjdens udvikling i bl.a. Norden, USA, New Zealand og Indonesien. Derefter er der et afsnit om det, der på svensk hedder »råsløjd« og som vi på dansk kan oversætte til grøn sløjd/arbejde i frisk træ. Der er utrolig mange gode idéer til f.eks. skeer, fade, skåle, smøreknive, krus, paletknive samt kroge. Endvidere indeholder bogen afsnit omkring skæring af heste, drager, fugle og mønsterskæring. Afslutningsvis er der beskrivelser af nødvendigt værktøj, overfladebehandling og slibning. Det er som nævnt en meget flot bog med gode trin-for-trin instruktioner samt mange flotte tegninger og fotografier. En bog der fint kan inspirere og give gode tips til at arbejde med håndværktøj i friluftslivssammenhænge!

Indbunden bog på 175 sider med mange s/h fotos og illustrationer.

Pris kr. 175,00

SKAL VI SPÆRRES UDE PÅ ASFALTEN?

Af Jens Frydendal, leder af Hald Naturskole

Friluftsrådet har rejst spørgsmålet om, at åbne yderligere for den almindelige danskers ret til at færdes i det åbne land. Umiddelbart lyder det sympatisk, at man som dansker skal have lov til og gode muligheder for at gå ud og nyde naturen. Det ligger dybt i vores kultur og tradition, at vi er et naturelskende folk, der slapper af fra arbejdslivets stress og jag ved at gå, cykle eller blot sidde i naturen og nyde fuglesangen og den friske luft i »skovens dybe stille ro«. Det kan også gøres mere aktivt ved f.eks. at »tå« med ud og fisk!

Jamen er der da nogen, der har tænkt sig at sætte en stopper for danskernes tradition for at tage ud og nyde naturen?

Måske ikke umiddelbart, men der er allerede nu en del begrænsninger i, hvor vi må færdes.

Kort opsummeret må man uden at spørge om lov færdes på stranden, i offentlige skove, på heder og overdrev, på private skov- og markveje (i sidste tilfælde fra kl. 7.00 til solnedgang).

JAMEN ER DET IKKE OGSÅ GODT NOK?

Der er en del problemer ved den nuværende ordning:

1. Det er de allerfærreste, der kender reglerne, bl.a. fordi de er ret så indviklede med forskellige regler for private og offentlige skove. Kun få har overblik over, hvem der ejer de enkelte områder.
2. Især markvejene er under hastig afvikling, da den ændrede landbrugsstruktur gør vejene overflødige. De store maskiner klarer sig udmærket uden veje, og de kvadratmeter, der er udlagt til vej giver ingen arealtilskud.

I et land med uoverskueligt

mange regler, kan det være fornuftigt at spørge sig selv, om der er et reelt behov for alle disse regler.

Lige for tiden stilles der bl.a. kraftigt spørgsmålstejn ved lukkeloven. Ville vi ikke være lige så lykkelige uden den?

På samme måde kunne man med god ret spørge sig selv og hinanden:

Er der nogen grund til at vi overhovedet har en lov, der omhyggeligt fortæller, hvor vi må færdes, hvornår?

Hvis en sådan lov skønnes påkrævet, kunne man da ikke med god effekt forsøge at starte fra den mest liberale ende og sige:

I princippet må danskerne færdes overalt i deres eget land.

Der kan så være forskellige gode grunde til at vi alle ville leve lykkeligere, hvis der indføres nogle velgennemtænkte undtagelser.

NATURBESKYTTELSE

Danmark er et lille land med mange mennesker. Om sommeren bliver vi endnu flere, fordi mange gode naboer gerne gæster vores land - bl.a. for at opleve vores natur. Naturen er

»Kuk-kuk kuk-kuk fallera i måneskin er smukt at gå i skov ved solskin ligeså.«

Ja, men stop lidt Hr. Andersen. Du må slet ikke rende rundt ude i skoven om natten. Du kunne let forstyrre skovejeren og alle hans dyr. Du må pænt vente til klokken 7 i morgen tidlig.

visse steder og til visse tider meget følsom overfor menneskelig trafik, hvorfor det kan være i alles interesse, at vi skaber fred nogle steder, så dyrelivet kan få fred til at yngle, og så der på den måde bliver en større og mere varieret bestand, vi i fællesskab kan nyde udenfor reservatet. Den tankegang tror jeg, samler almindelig opbak-

ning. Opgaven bliver så, at definere hvilke områder og på hvilke tider, der skal laves begrænsninger i den menneskelige adgang.

»Plukke plukke dug på strå Plukke plukke siv ved å«

Den er helt galt med dig Jeppe Aakjær. Du må ikke gå langs åen. Det er en dyrkningfri bræmme og nærmest grundlovsstridigt. Du har at holde dig til veje og stier, og de går ikke ret ofte langs åen.

Den opgave har de offentlige myndigheder og grønne organisationer arbejdet med i ganske mange år. Der er indarbejdet rutiner for en løbende vurdering af, om der skal lukkes yderligere eller der måske kan slækkes på restriktionerne. Naturen er dynamisk. Menneskene til en vis grad også, så dette arbejde skal foregå kontinuerlig. Det er kun en meget begrænset del af befolkningen, der endnu holder fast i, at det offentlige overhovedet ikke skal blande sig i noget som helst.

Så vidt så godt.

PRIVATLIVETS FRED

Tilbage står spørgsmålet om en generel regulering af, hvor man i øvrigt må færdes.

»Privatlivets fred« er for de fleste veldefineret uden at man behøver slå op i regler og love. Man skal naturligvis lade folks hus og have i fred. Det ligger så dybt i rygmarven, at det måske ikke engang behøver stå i loven.

»Vil en hver holde sig til sit eget og lade andre have samme ret, var slet ingen lov nødvendig!« skrev bisp Gunner i Jyske lov. Og sådan er det stadig.

Ja men hov, siger så landboorganisationerne: Det er jo netop det vi hele tiden har sagt: Ejendomsretten er ukrænkelig, og derfor har enhver at blive hjemme i sin egen stue, og lade

være med at rende rundt på vores marker og i vores skove!

4% AF DANSKERNE

EJER DET ÅBNE LAND

Så er det, der går politik i det. Det er nemlig sådan, at ca. 4 % af danskerne står som ejere af langt hovedparten af det privatejede åbne land i Danmark. Jeg bruger bevidst udtrykket »står som ejere«, fordi det er meget få, der både har købt og betalt den jord de »ejere«. De fleste har et meget kraftigt engagement med kreditforeningen og banken om ejerskabet, men lad det nu ligge.

Vi har et system, der gør, at de 96 % rent faktisk kan beslutte, at ophæve ejendomsretten til jord totalt, hvis de vil. Det vil de nok ikke, men de kan med god ret kræve rimelige indskrænkninger i ejernes ret til, at gøre hvad de vil med deres jord - herunder jage andre folk væk.

Samfundet, der jo i sidste ende er os alle, har i tidens løb lagt mange begrænsninger på ejendomsretten:

1. Nybyggeri, grusgravning og andre ændringer af landskabet kræver tilladelse.
2. Der er skrappe restriktioner for, hvad man må bruge af gødning og sprøjtemidler m.v.
3. Offentligheden har fået adgang til at færdes på skov- og markveje.
4. Dyrkningsfri bræmmer omkring fortidsminder og vandløb er etableret.
5. Der kan nævnes mange flere.

Skal banen kridtes helt op, bør man også gøre opmærksom på,

*«Jeg trasker langs et
brombærhegn
med plovuld under fødder.»*

Ludvig Holstein dog! Hvor kan det falde dig ind direkte at skrive sange om din ulovlige adfærd. Du ved godt du ikke må træde på landmandens mark, selvom den er pløjet.

at den enkelte lodsejer ikke kan hindre overflyvning af hans eller hendes ejendom. Ejendomsretten er således begrænset i højden.

Præcis i hvilken højde ens rådhed udløber, ved jeg ikke, om nogen har defineret. Tilsvarende ophører ejendomsretten et eller andet sted inden man når ned til kineserne. Præcis hvor ved jeg heller ikke. Måske er det reelt sådan at en landmand f.eks. har retten til at dyrke jorden i normal pløjedybde. Så kunne man jo lidt spidsfindigt spørge, om vi andre så kan hindres i at bevæge os ovenpå hans pløjemuld. Naturligvis under forudsætning af, at vi ikke ødelægger hverken afgrøder, såbed, hegn eller lignende -

*«I skyggen vi vanker
blandt lysgrønne strå
Sct. Hansurt vi sanke,
hvor blomsterne står.»*

Selv vor du er vores nationale nationalsangsdigter Hr. Oehlen-schlåger så må du altså heller ikke jogge rundt i spinaten udenfor vej og sti.

for det må vi naturligvis ikke. Hvis det viser sig, at vi reelt ikke må træde på hinandens jord, hvad så, når der om få år bliver opfundet et par luftpude-sko, der sætter os i stand til at svæve 2 cm over jorden? Jeg spørger bare for at finde ud af hvor vi står, når diskussionen starter.

I samme spidsfindige skynding kunne man hævde, at der ikke

er stor forskel på at gå hen over en mark og at se hen over samme. Hvis vi ikke må gå, er det i grunden urimeligt, at lods-ejerne ikke kan forbyde os at kikke. Man må f.eks. ikke gå og kikke ind ad folks vinduer. Det krænker privatlivets fred, og vi er vel meget tæt på, at også denne fred er begrundelsen for, at vi ikke må gå på en stubmark, der absolut ikke kan tage skade af det.

Jo, siger så jægerne, det kan den netop, for hvis man går over marken skræmmer man både hare og agerhøns langt væk. Det ved jægerne af erfaring, for vi dyrker netop vores jagt ved at skræmme dyrene op, så vi kan skyde dem.

Jægerne er sammen med jordejerne gået vældig i brechen for at hindre yderligere liberalisering i vores adgang til naturen. Det gjorde de i øvrigt også sidste gang, adgangsforholdene blev lempet. Det var dengang vi fik lov til overhovedet at gå ind i en privat skov. Det er ikke så mange år siden - 1969 så vidt jeg husker.

Jægerne argumenterer med at vildtet skal have ro. Som tidligere nævnt, er det et argument, der let kan skabes enighed om, og som også kan håndteres via adgangsforbud på sårbare arealer i sårbare perioder. Imid-

lertid argumenterer jægerne for generelle forbud mod at færdes alle andre steder end på veje og stier. De går ikke i detaljen, hvilket kunne give det indtryk, at det ikke så meget er naturbeskyttelsen som privilegiebeskyttelsen, der er deres ærinde. Det bør her igen nævnes at man også tidligere argumenterede imod færdsel på steder, som de nu synes at have accepteret.

LANDMÆND OG SKOVEJERE

Når man skal vurdere en argumentation, er det ofte gavnligt at se lidt på dem, der fører argumenterne frem. Først landmænd og skovejere:

De har en helt naturlig interesse i at forsvare deres privilegier. Kan man holde 96 % af landet reserveret for 4 % af befolkningen, bliver der så fredeligt ude på landet, og netop freden er vel én af drivkræfterne bag det at slå sig ned som landmand (hel- eller deltids - de sidste siges at være de værste, hvad angår ønsket om kun at møde sig selv på deres arealer). Forleden morgen hørte jeg i Radio Midt/Vest et lidt forkølet argument om, at det også er alt for farligt, at have alle de folk

rendende, når man rykker ud med sine store maskiner. Forkølet fordi det allerede nu er sådan, at alle må færdes på markvejene, hvor man kører hurtigst med de store maskiner og i øvrigt har mulighed for at afspærre vejen under farligt arbejde. »Ja men!« spurgte journalisten: »Er det ikke bare for at I vil have det hele for jer selv?« »Nej, bestemt ikke, men når vi nu har købt jorden, er det da også urimeligt, at alle andre kan færdes der!« (Odderhede i Midt/Vest 31. maj 2000). En argumentationsanalyse forekommer overflødig.

Jordejere og jægere er vældig glade for en Gallupundersøgelse, hvor 83% af de adspurgte siger de er tilfredse med de nuværende muligheder for adgang til naturen. Nu ved jeg ikke præcis, hvordan der er spurgt, men den side af sagen er sikkert i orden. Undersøgelsen kunne vel også trøste de skrækslagne jordejere, der altså næppe kan vente invasion fra mere end de 17 % af befolkningen, der ikke er tilfredse med adgangsmulighederne - i øvrigt en ganske stor del af befolkningen, når man ser på, hvor mange, der reelt bruger naturen!

Dansk Skovforening har udsendt en pressemeddelelse om, at Naturrådet træder i spinaten, fordi det ikke har vurderet konsekvenserne af at åbne for øget adgang til naturen.

Pressemeddelelsen indeholder en slet skjult trussel om at skovejerne vil være vanskelige at snakke med om frivillige løsninger, hvis der kommer en ny lovgivning. Man tænker ved sig selv, at det måske heller ikke er så vigtigt med den snak, hvis lovgivningen giver tilladelse til det, man ellers skulle bede om lov til.

SKOVFORENINGEN

anbefaler:

- o Der er brug for at udvikle det bedst mulige forhold mellem lodsejere og gæster. Det vil gavne alle parter og give gæsterne de bedst mu-

lige naturoplevelser.

- o Der er ikke brug for at puste til ulmende konflikter landet over ved at gennemtvinge unødvendige lovændringer.

Anbefalingerne rejser et par interessante spørgsmål:

- o Hvorfor giver det bedre naturoplevelser, at man har begrænset adgang til naturen?
- o Hvad er det for konflikter, der ulmer landet over?
- o Kunne en kontant og klar lovgivning måske udformes således, at der var klare regler at gå efter, når disse landsdækkende konflikter skal løses?

Vil det sige, at vores nationale sangskat bygger på en helt ulovlig adfærd?

Ikke dengang sangene blev skrevet, for da var det faktisk muligt at færdes legalt i det åbne land. Det åbne land blev først lukket for os danskere med Mark- og vejfredsloven i 1953.

Siden har vi fået masser af restriktioner, som ganske vist i 1969 og 1992 blev lempet noget. I dag er det tilladt at færdes frit på stranden, på heder og i offentlige skove. Endvidere må man gå og cykle på skoweje og markveje fra 7 morgen til solnedgang.

Altså ikke noget med at gå

*»ud om kvælden,
når skoven står så smukt
og gøgen sidder i etten
og kukker sit kuk-kuk.«*

FRIVILLIGE AFTALER

Både jordejere og jægere fremhæver frivillige aftaler, som et langt bedre middel til at løse befolkningens behov for at færdes i det åbne land. Det fremføres ofte, at man jo bare kan spørge, så får man sjældent nej.

Hvis det er tilfældet, er det altså et spørgsmål om at jordejeren blot har et personligt behov for at blive spurgt.

Der er sikkert også den effekt, at den spontane tur væk fra lan-

devejen hindres, fordi det ikke er let at finde nogen ejer, at spørge nu og her.

Hvis man finder frem til, hvilken af gårdene ejeren bor på, skal man i dagtimerne være heldig for at træffe ham udenfor den hermetisk lukkede stald. De færreste har så meget plan over deres tur, at de på forhånd ved, hvilke gårde de vil passere og dermed, hvilke ejere de skal køre rundt til, for at indhente samtlige tilladelser. Endelig var det jo naturen man ville nyde ikke så meget kontakten med en masse mennesker.

SPOR I LANDSKABET

»Spor i landskabet« fremhæves som et eksempel på jordejernes gode vilje til at åbne landskabet for deres medmennesker. Her i amtet har vi vel efterhånden 5 af sådanne spor.

De er udmærkede, som opfordringer til at gå en tur i det åbne land, men som løsning på problemet med at stadig flere veje og stier bliver lukket, duer de kun som alibi for jordejerne. Det er da også sigende, at de i stor udstrækning bliver brugt som sådan i den debat, der kører.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Jægere, jordejere og grønne

organisationer har samstemmende sagt, at der er behov for yderligere undersøgelser, før man lukker os alle sammen ud i naturen.

*»Den frihed som vi savner
bag byens mur og tag,
på åbne mark vi savner
en solglad junidag.«*

Den er god med dig Johannes Jørgensen, men det går ikke, det der med at rende rundt ude på åbne mark. Kun naturligvis hvis du har fundet en vej eller en sti, men de bliver vanskeligere og vanskeligere at finde, fordi de bliver nedlagt i takt med land-

Det er en god og fin tradition her i landet, at undersøge sagen grundigt, så lad os gøre det. Vi har tid nok. Lovændringen sker af hensyn til fremtidens behov, så lad os gøre det hele ordentligt.

Jeg kunne foreslå følgende undersøgelser:

1. Hvis 1, 10 og 100 mennesker går over en brakmark i maj måned og hver plukker 1 buket markblomster, hvilken indflydelse får det på flora, fauna og jordbund?
2. Hvilken forskel er der på vildtbestanden i en privat og en offentlig skov, hvis de i øvrigt drives på samme måde, hvad angår vildtpleje og skovdrift?

FAUNA- OG MENNESKEPASSAGER VED STØRRE TRAFIKANLÆG

3. Hvor mange forespørgsler har samtlige landmænd på en given egn i Jylland, på Fyn, og i Nordsjælland fået fra enkeltpersoner, der gerne vil gå en tur udenfor vej og sti? I hvilke tilfælde ville landmændene give/nægte tilladelse?
4. Hvilke virkninger på flora og fauna har det, hvis 1, 10 og 100 mennesker med passende mellemrum færdes langs en å? Hvilke forskelle er der ved færdsel på forskellige årstider?
5. Hvordan har det påvirket prisen på skov, at der blev åbnet for færdsel på skovvejene?

Ti års arbejde med denne problemstilling har nu givet det første synlige resultat i form af en Vejledning om Fauna- og Menneskepassager.

I begyndelsen af 90'erne prøvede Friluftsrådet uden held at få regler om etablering af faunapassager ind i Naturbeskyttelsesloven.

Friluftsrådet, Dyrenes Beskyttelse og Falck indledte derfor et samarbejde om trafikdræbte dyr og behovet for faunapassager og i 1994 lykkedes det at få Trafikministeriet til i samarbejde med Miljøministeriet at arrangere et seminar om emnet.

Efter seminaret nedsatte Vejdirektoratet en projektgruppe. Vejledningen om Fauna- og Menneskepassager er det foreløbige resultat af gruppens arbejde. Parallelt med den centrale proces har Friluftsrå-

dets amtsbestyrelser været meget aktive i en række konkrete sager, dels ved planer om nedlæggelse af passager på banestrækninger, dels ved planer om nye vej- eller baneanlæg.

Faunapassager indgår i forliget om Finanslov 2001, men uden at et konkret beløb er afsat. Og menneskepassager, som bl.a. er til gavn for friluftslivet, er slet ikke nævnt. Det må derfor fortsat påpeges, at der er behov for at se fauna- og menneskepassager i en sammenhæng med henblik på at opnå synergieffekter — såvel praktiske som økonomiske — ved etablering af nye passager.

Flere oplysninger fås hos Niels BO Sørensen. Selve rapporten kan bestilles i Vejdirektoratet, www.ud.dk.

FORSLAG TIL NY LOV

Allerede nu vil jeg dog foreslå en ny lovgivning efter følgende principper:

- * Alle må færdes frit i det åbne land.
- * Man må ikke ødelægge afgrøder, træer, hegn eller andre af ejernes ejendele.
- * Man må ikke trænge ind i folks haver og gårdspladser og kikke ind ad deres vinduer.
- * Man må ikke larme eller medbringe kunstigt lys.
- * Ejeren kan lukke for færdsel i tilfælde af farligt arbejde: Kørsel med ekstraordinært store maskiner, sprængning, jagt og lignende. Lukningen kan kun foregå i den tid arbejdet reelt foregår.
- * Miljøministeren kan lukke for færdsel i bestemte områder og til bestemte tider, hvis hensynet til flora, fauna og landskabet kræver det.

PÆDAGOGUDDANNELSEN PÅ BALLERUP-SEMINARIET

Den 3 1/2 årige pædagoguddannelse og merituddannelsen — og har du lyst til at profilere dig inden for

IDRÆT NATUR/MILJØ KULTUR

kan du søge ind på disse særlige linier.

Ansøgningsfrist til studiestart 1. september 2001 og 1. februar 2002.

Kvote 2 den 15. marts 2001.

Kvote 1 den 1. juli 2001.

Ring og hør nærmere på tlf. 4465 1555,

e-mail ballerupsem@ballerupsem.dk.

Læs vores hjemmeside www.ballerupsem.dk.

Ballerup-Seminariet, Linde Allé 18, 2750 Ballerup

— tæt på offentlige transportmidler både tog og bus.

BALLERUP-SEMINARIET
PÆDAGOGSEMINARIET MED PROFIL

SVAR TIL JENS FRYDENDAL

af Martin Einfeldt, Dansk Skovforening

Jens Frydendal stiller i sin artikel »Skal vi spærres ude på asfalten« nogle konkrete spørgsmål til Skovforeningen. Her er svarene:

»Hvorfor giver det bedre naturoplevelser at man har begrænset adgang til naturen?«

Af mange grunde:

- o Naturen bliver mindre slidt når adgangsretten er begrænset. De bedre naturværdier som dette medfører, kan sagtens opleves af gæster - man skal bare aftale det med ejeren først.
- o Lodsejerne er mere motive-rede til at gøre noget for naturen - fx lade skov være urørt eller plante læhegn - når adgangsretten til de pågældende naturværdier er begrænset. Det betyder ikke at han vil nægte omverdenen adgang til naturværdierne. Men han vil have kontrol med hvem der kommer, hvornår og hvor mange.
- o Gæster generer hinanden mindre når adgangen er begrænset. Så skal de nemlig tale med ejeren inden de gennemfører fx organiserede aktiviteter - og så kan ejeren koordinere aktiviteterne, så alle får den gode naturoplevelse de søger.
- o Lodsejere er mere motive-rede til at finde frivillige løsninger for gæster med særlige behov - fx for organiserede aktiviteter -hvis adgangsretten er begrænset. Så føler ejerne nemlig, at de, deres ejendom og deres erhverv bliver respekteret på linie med alle andre danskere.

»Det er en slet skjult trussel om at skovejerne vil være vanskelige at snakke med om frivillige løsninger hvis der kommer en ny lovgivning...«

Det er ingen trussel. Det er en konstatering af den psykologiske virkelighed i sagen her. De negative psykologiske konsekvenser for lodsejerne, hvis adgangsretten øges hen over hovedet på dem, kan ikke undgå også at få konsekvenser for den del af friluftslivet, der fortsat er afhængig af et samarbejde med lodsejerne.

»...men måske er det heller ikke så vigtigt med den snak hvis lovgivningen tillader det, man ellers skulle bede om lov til«

Hvad med de organiserede aktiviteter? Dem skal man vel stadigvæk bede om lov til - og altså samarbejde med lodsejeren om?

Skovejerne får stadig flere henvendelser om lån af skovene til særlige formål. Gæsternes behov gælder vidt forskellige og ofte modstridende formål - fx mountainbiking, rappelling (fx fra træer og skrænter), store rollespil, organiseret træklatring, brobygning, technofester med stort lydtryk eller brug af bygninger i skoven. Intet tyder på at denne udvikling vil stoppe.

Også uanmeldte besøg med færre end 30 deltagere (hvor loven ikke umiddelbart kræver lodsejerens tilladelse) kan overraske og genere andre aktiviteter - fx ture der kræver ro, jagt, sportsstævner eller skov- og markarbejde.

Derfor bliver et konstruktivt samarbejde og koordinering mellem ejere og gæster stadig vigtigere.

Frivillige løsninger kan være alt fra en telefonsamtale til en underskrevet kontrakt. Sådanne løsninger nås hver dag landet over - til gavn for gæsternes na-

turoplevelser og til modvirkning af konflikter.

»Hvad er det for konflikter der ulmer?«

Der er masser af modstridende interesser når det gælder brugen af naturen:

- forskellige gæster har forskellige og undertiden modstridende behov.
- nogle gæsters behov og adfærd strider med hensynet til naturbeskyttelse.
- nogle gæsters behov og adfærd strider med ejerens ønsker til hvad der skal ske på ejendommen.

Hvis ikke disse interessemod-sætninger løses konstruktivt - altså gennem dialog - får færre mennesker opfyldt deres behov.

»Kunne en kontant og klar lovgivning måske udformes således at der var klare regler at gå efter når disse landsdækkende konflikter skal løses?«

Det er ingen kunst at udforme klare regler. Med dem kan man diktere hvad der skal gøres i konfliktsituationer. Men det er slet ikke det samme som at løse konflikterne godt.

De mange forskellige konflikter om brugen af naturen afhænger helt af de involverede mennesker, deres konkrete behov og det konkrete naturområde. Og her er der store forskelle fra sag til sag og fra skov til skov.

Derfor kræver gode løsninger fleksibilitet og gensidig hensyntagen. Det kan kun opnås gennem lokal dialog og frivillige aftaler. Sådanne som det allerede sker i praksis i dag.

Der er ingen alvorlige problemer som ikke kan løses indenfor de gældende adgangsregler. Men udvidet adgangsret vil skabe nye problemer - både for friluftslivet, for naturen og for ejerne.

KURSUSKALENDER

MARTS:

- 26/3-6/4 Middelalderens håndværkere, dels Sløjdlærerskolen i Kbh og Middelaldercentret ved Nykøbing F, 3969 6688
- 31/3-nov. Træklatring, formidling og lejlighed i skoven, 120 timer, (Nord)Sjælland, Institut for idræt, 3532 0823 (10-12)
- 31/3-1/4 Pileflet, grundkursus, Oksbøl, Oksbøl Husflidsforening, 7527 1862

APRIL:

- ?? Ridekursus, Sydvestfyn, Rimfakse ved Jacob Haahr, 6477 1260
- ?? Klatrekursus, Sydvestfyn, Rimfakse ved Jacob Haahr, 6477 1260
- 2- 4/4 Kano, sikkerhed og friluftsliv, Våratorp i Sverige, Kattinge Værk (ungdomsringen), 4637 0098
- 2/4 Naturvejledning set med unge øjne, Fyn i nærheden af Odense, Skovskolen naturvejledning, 4840 1025
- 6- 8/4 Langbuekursus, Skjern, Skjern-Egvad museum, 9736 2343
- 7- 8/4 Smedning af værktøj, Oksbøl, Oksbøls Husflidsforening, 7527 1862
- 12- 16/4 Friluftsliv som tværgående aktivitet i lokalforeningen, Nordvestsjælland, DGI, 7940 4040
- 17/4- ? Naturen som værksted, uge 16+18, Roskilde Pædagogseminarium, 4638 0211
- 21/4 Vikingernes kædebinding, Roskilde, Vikingskibsmuseet, 4630 0253 (10-15)
- 21- 22/4 Smedning knive, Ferritslev, Fyn, Dansk Knivforening, 6598 2229
- 23/4 Adgang til naturen, endagsseminar med paneldebat, workshops og foredrag om Sirius 2000, Silkeborg, Dansk Forum for Natur- og Friluftsliv, 8683 6140
- 23/4-4/5 Telt og design, Sløjdlærerskolen i København, 3969 6688
- 23/4-4/5 Ild og ler, Esbjerg, Sløjdhøjskolen i Esbjerg, 7514 0211
- 23-25/4 Kulturhistorisk formidling og historiske værksteder, Skjern, Skovskolen naturvejledning, 4840 1025
- 27- 29/4 Naturlegeplads-kursus, Skjern, Skjern-Egvad museum, 9736 2343
- 28/4 DGI's friluftspolitik og natursyn, Karpenhøj, Mols, DGI, 7940 4040
- 28/4 Løbbinding, Roskilde, Vikingskibsmuseet, 4630 0253 (10-15)
- 30/4-4-/5 Grej til friluftsliv, Esbjerg, Sløjdhøjskolen i Esbjerg, 7514 0211
- 30/4-4/5 Børn, leg og natur, Odense, Odense Socialpædagogiske seminarium, 6616 7070

MAJ:

- 5- 6/5 Kurveflet i pil, Skjern, Skjern-Egvad museum, 9736 2343
- 14-18/5 Omkring et bålsted, Dansk sløjdlærerskole og et sted i skoven, 3969 6688
- 15-16/5 Mad fra naturen, Knøsgården ved Himmelbjerget, Ungdomsringen/ Lars borch, 8689 8888
- 19/5 Bueskydning, Skjern, Skjern-Egvad museum, 9736 2343
- 19/5 Flet med birkebark, Roskilde, Vikingskibsmuseet, 4630 0253 (10-15)
- 19/5 Sejlads med vikingeskib, Roskilde, Vikingskibsmuseet, 4630 0253
- 21/5 1 dags introduktion til Megin-jollen, Brejning (Vejle Fjord), Ungdomsringen/ Lars Borch, 8689 8888
- 21-23/5 Naturvejledningsteknik, Samsø, Skovskolen naturvejledning, 4840 1025
- 29- 30/5 2-dages basis bådfører-kursus i Megin-jolle, Brejning (Vejle Fjord), Ungdomsringen/ Lars Borch, 8689 8888
- 30- 31/5+ Kursus i havkajak 1, Sjælland, Institut for idræt, KBH. universitet, 3832 0823 (10-12)
- 8-10/6 Stier i junglen, konference om bl.a. natur og miljø, Århus, Jydsk Pædagog seminarium, 8742 7550
- 31/5-1/6

JUNI:

- 6- 7/6 Kajak, sikkerhed og friluftsliv (grund), Hjarbæk fjord (Limfjorden ved Skive/Viborg), Ungdomsringen/ Lars Borch 8689 8888
- 8- 10/6 Kajakkursus, Helnæs, Sydvestfyn, Rimfakse ved Jacob Haahr, 6477 1260
- 8- 10/6 Udfordring kamp og leg, Fordybelseskursus, Karpenhøj, Mols, DGI, 7940 4040
- 9/6 Sejlads med, Vikingskib, Roskilde, Vikingskibsmuseet, 4630 0253 (10-15)
- 9- 10/6 Kurvemageri, Pileflet, Langeland, Dansk Husflid, 6332 2093
- Ca 11/6 Kursus i friluftsliv, 4 uger i alt, dato er start for første uge, Århus, Jydsk Pædagog seminarium, 8742 7550
- 13-15/6 Kajak, sikkerhed og friluftsliv (udvidet) 2.del, Roskilde, Kattinge Værk, (Ungdomsringen), 4637 0098

HVOR MÅ VI I GRUNDEN VÆRE?

Af Terkel Berg-Sørensen

Dette aktuelle spørgsmål trænger sig stadig oftere på hos mange friluftsfolk, så derfor finder DFNF det helt oplagt at fokusere på vore adgangsmuligheder i den danske natur.

Under dette perspektiv lægges der på Silkeborg Højskole op til en meget interessant dag, som tegner til at blive både spændende og indholdsrig.

Det lille arbejdsudvalg har haft held til - mandag den 23. april - at få samlet et panel af personer, som alsidigt og sagligt kan belyse emnet ud fra en række forskellige forudsætninger og holdninger. Det skulle borge for en tilfredsstillende bredde og lodighed, når eksperter udtaler sig og stiller sig til rådighed med den fornødne ekspertise.

Der vil uden tvivl blive stillet mange nærgående og følsomme spørgsmål til paneldeltagerne, og skulle en og anden føle sig lidt usikker med hensyn til aktualitet og saglighed i et indlæg, kan der sikkert hentes inspiration og viden ved at genlæse re-

levante artikler om emnet i de sidste numre af Dansk Friluftsliv - eller i NaturvejlederNyt nr. 3 fra oktober sidste år.

Seminaret har endnu et trækplaster! Som vist alle ved, var kronprinsen i efteråret 2000 på noget af en »herretur« med Siriuspatruljen i det nordlige Grønland. Det er lykkedes os at »slå en klo« i en af ekspeditionsdeltagerne, Michael Bank, og i selskab med ham og hans flotte lysbilleder kan vi utvivlsomt se frem til en meget interessant og spændende eftermiddag.

Alle sejl er blevet sat til, for at seminaret på Silkeborg Højskole kan blive en inspirerende og udbytterig eftermiddag, som der kan bygges videre på i den daglige dont fremover.

Yderligere oplysninger og praktiske detaljer fremgår af den vedlagte folder.

Vi glæder os meget til at være sammen med dig den 23. april!

TIPS- OG LOT- TOTILSKUD TIL MOTIVATION AF FRIVILLIGE

Friluftsrådets medlemsorganisationer har mulighed for at søge om tilskud fra tips- og lottomidlerne til aktiviteter for organisationens amtsrepræsentanter i Friluftsrådet. Retningslinier for tilskud til motivationsaktiviteter:

* Der kan dækkes 75% af omkostningerne - dog max 10.000 kr.

* Ansøgning om tilskud kan indsendes hele året.

* Organisationer, der modtager driftstilskud, kan ikke opnå tilskud til aktiviteter for amtsrepræsentanter, hvis driftstilskuddet allerede omfatter dette arbejde.

Flere oplysninger fås hos Henning Enemark og Niels Bo Sørensen, Friluftsrådet, 33790079

ÅRSMØDE OG GENERALFORSAMLING

Af Terkel Berg-Sørensen

For 4 år siden blev det vedtaget at flytte DFNFs ordinære generalforsamling fra november til om foråret, hvor den så blev koblet sammen med foreningens årsmøde og det derpå følgende friluftsseminar. Det var selvfølgelig for at »slå to fluer med ét smæk«. Derved skulle man ikke til årsmøde i november og til friluftsseminar i marts eller april. Set i bakspejlet kan man så efterfølgende vurdere, om det har resulteret i den tilsigtede forøgede medlemsdeltagelse. Men under alle omstændigheder er det en kends-

gerning, at dette års generalforsamling afholdes på Silkeborg Højskole søndag den 22. april kl. 19.

På grund af mandagens meget spændende program forventes der mange mennesker til friluftsseminaret, og det er derfor bestyrelsens håb, at et betragteligt antal af seminardeltagerne allerede vil troppe op til årsmødet om søndagen. For det er af stor vigtighed, at foreningens hidtidige arbejde og kommende fremtid kan blive grundigt debatteret. - Måske kan det berolige potentielle mødedeltagere

allerede her at afsløre, at de bestyrelsesmedlemmer, der er på valg, alle er villige til evt. at modtage genvalg.

Rent praktisk kan det oplyses, at overnatningsmulighederne bliver: telt, lavvo, shelter eller klasseværelse, samt at DFNF dækker de udgifter, der bliver i forbindelse med aftenkaffe, overnatning og morgenmad.

Vel mødt søndag den 22. april - og tøv nu ikke for længe med at sende den vedlagte tilmeldingsslip til sekretæren.

DFNF, ÅRSREGNSKAB 2000

DFNF 31/12-2000:

Regnskab 2000:

Budget 2000:

Regnskab 2000:

Budget 2001:

Indtægter:

Tipsmidler	16000	16000,00	16000
Kontingenter	35000	30725,00	38000
Renter	0	40,83	0
Projekter, arrangementer	3000	2125,00	2000
Diverse	0	350,69	0

I alt:	54000	49241,52	56000
--------	--------------	-----------------	--------------

Udgifter:

Bladet	48000	50869,40	48000
Kurser	0	0,00	0
Projekter	0	6935,45	6000
Nordisk Forum	2000	0,00	0
Mødeaktiviteter	11000	10878,45	11000
Administration	3000	2559,25	4000
Diverse	3000	3219,72	3000

I alt:	67000	74462,27	72000
--------	--------------	-----------------	--------------

Resultat:

	-13000	-25220,75	-16000
--	---------------	------------------	---------------

Egenkapital

	30900	30885,94	5600
--	--------------	-----------------	-------------

Likvide aktiver:

	17900	5665,19	-10400
--	--------------	----------------	---------------

Erik Jegsen
kasserer

Dan Panton
revisor

Janni Nielsen
revisor

Regnskabet er revideret og godkendt med følgende bemærkninger:
Købt d. 20/2-2001
Det budgetterede underskud skal vendes til et overskud.
F.eks. gennem en reduktion af udgifter til bladudgifter, en forøgelse af tipsmidler eller lignende.

Erik Jegsen J. B. R. Janni Nielsen

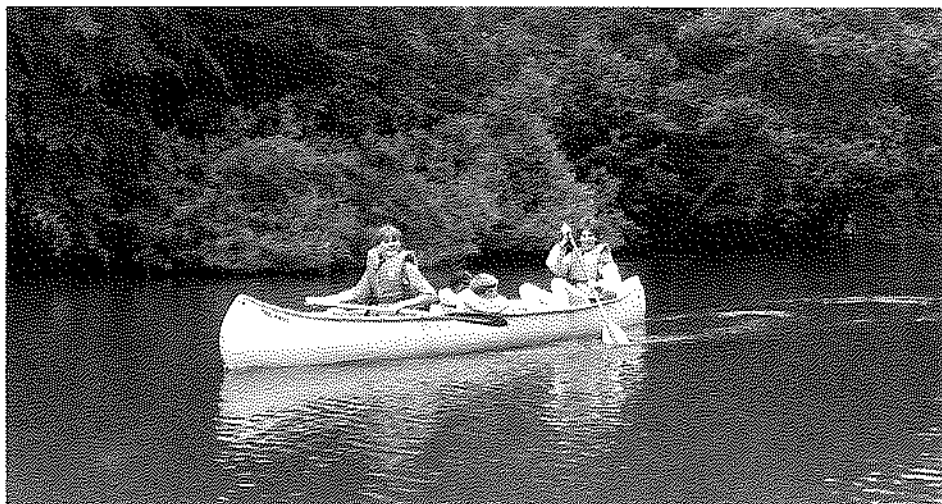
DFNF I DEN DIGITALE ÆRA:

WWW.DANSKFRILUFTSLIV.DK

af Søren Willeberg - web-master (»edderkoppe-kender«)

Dansk forum for Natur- og friluftsliv har besluttet at springe på vognen og få plads på den digitale opslagstavle. Vi får vores egen hjemmeside på domænet www.danskfriluftsliv.dk. Intentionerne med hjemmesiden er at få præsenteret foreningen i det tidssvarende medie, men også at udvikle de muligheder der ligger for formidling af aktiviteter og arrangementer. Derudover ligger der på længere sigt mulighed for at gemme udvalgte artikler på hjemmesiden eller lave særlige temaer hvor en række artikler kunne lægges ud som grundlag for debat. For bogklubben kan den digitale introduktion også få betydning, i hvilket omfang er dog ikke aftalt endnu.

Siden er klar til besigtigelse fra d. 15 april, dvs. du kan nå at se den og så komme med dine kommentarer og idéer til generalforsamlingen i Silkeborg.

NY MAILINGLISTE

OM TRÆ-

KLATRING

af Anders Overgaard

Jeg har længe haft lyst til at lave en mailingliste for klatreinteresserede - specielt træklating, fordi jeg selv ofte har savnet et sådant »mødested«.

Nu har jeg endelig lavet det - og jeg vil invitere jer til at kigge på min lille web, hvor jeg forklarer intentionerne:

http://hjem.get2net.dk/anders-klatre-side/_test/traekl/

- og forhåbentlig tilmelde jer og komme med små indlæg og nyheder i fremtiden.

I må jo være ajour med mange nye ideer og tendenser, så jeg tror at det vil være meget værdifuldt for alle klatreinteresserede hvis DFNF deltager i mailinglisten.

Jeg håber at jeg med hjælp fra klatreinteresserede venner og eventuelt også jeres hjælp, kan skabe et godt forum, med en god og positiv ånd - eller sagt på dansk, så vil jeg gøre hvad jeg kan for at der ikke kommer mudderkastning på »linien«.

Godt friluftsudstyr til godt friluftsliv

find alt dit friluftsudstyr på ét sted

TATONKA telte, rygsække, liggeunderlag, tasker, tilbehør.

CARINTHIA soveposer. Dun og fiber.

EDELWEISS reb, slynger, seler.

STUBAI karabiner, isøkser, stegeisen, lavinesøger.

GRONELL vandrestøvler / LUND vandrestøvler

Tatonka
ALASKA 2

pris kr. 2399,-

Besøg butikken i
Hårby - eller få
tilsendt
kataloger

av expeditions udstyr - hårbyvej 44 - 8660 skanderborg -
tel.: 86511535 - fax 86524013 - e-mail: av-exp@post4.tele.dk

HYMNE TIL NATUREN

Handwritten musical score for guitar, featuring ten staves of music. The score includes various chords (C, Em, F, Cmaj, Am, G#m, C, Em, F, C, G#, C, Em, F, C, Cmaj, Am, G#m, C, Em, F, C, C, F, G#, C, F#m, C, C, F, G#m, C) and musical notation (notes, rests, bar lines, and a double bar line). The score is written in a single system with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature.

- HVEM HAR TEKSTEN?

SEND DIT FORSLAG TIL REDAKTIONEN.